

Voortgangsrapportage 2022 beleidsprogramma circulair textiel 2020 – 2025

Zoals toegezegd in het beleidsprogramma circulair textiel van 2020, dat in samenwerking met partijen uit de keten tot stand gekomen is, wordt uw Kamer jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van het textielbeleid. Hierbij wordt ingegaan op de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV textiel), de Denim Deal, de communicatiecampagne over tweedehands kleding, microplastics, logo's op bedrijfskleding, de beleidsmonitor over 2020, en de effecten van de circulaire economie op ontwikkelingslanden. Ook kom ik in de voortgangsrapportage terug op een twee moties van het lid Hagen (D66), te weten, de motie 35925-XII-33 over misleidende duurzaamheidsclaims op textielproducten en motie 35925-XII-32 die de regering verzoekt een tweejaarlijkse massabalans textiel op te stellen.

Deze voortgangsrapportage is opgebouwd langs de drie lijnen van het beleidsprogramma, die over de verschillende fases in de keten gaan. Lijn I gaat over de ontwerp- en productiefase, lijn II over de aanschaf- en gebruiksfase en lijn III over de afdankfase. Maar om te beginnen wordt er ingegaan op de monitoring van de doelen van het textielbeleid. Afsluitend is er een paragraaf IV die aandacht besteedt aan de Europese textielstrategie.

Beleidsmonitor doelstellingen circulair textiel

Om de voortgang op de doelstellingen van het beleidsprogramma te meten, is voor elk van deze doelen een set indicatoren ontwikkeld die inzicht geeft in hoe de textielketen op dat doel presteert. Zo is er inzicht in de productiefase, de aanschaf- en gebruiksfase, de afdanking, sortering en recycling, en hergebruik. De indicatoren worden gebruikt om de voortgang gedurende de looptijd van het beleidsprogramma te monitoren en eventueel bij te sturen. Vorig jaar ontving uw Kamer een nulmeting over 2018. In de tweede bijlage vindt u de eerste monitor over 2020.

In deze eerste monitor zijn veel verschillen te zien ten opzichte van de nulmeting over 2018. Zo is er een sterke daling in de hoeveelheid op de markt gebracht textiel (en dus ook de milieu-impact van), gescheiden ingezameld textiel. Het hergebruik van ingezameld textiel binnen Nederland daalde ook sterk. Daarnaast is er een stijging in de hoeveelheid recycleat in nieuwe kleding. Het is lastig deze resultaten te duiden omdat rekening moet worden gehouden met het crisisjaar dat 2020 was, waarin veel bedrijven door lockdowns en bijbehorend omzetverlies hun prioriteiten moesten herzien. Mensen die thuis zaten ruimden hun kledingkasten uit en de containers zaten vol, net als de magazijnen van inzamel- en sorteerbedrijven. De ingezamelde kleding werd enige tijd niet geëxporteerd. Dit leidt tot vertekende resultaten. Het is daarom lastig een trend te identificeren. Wel is het mogelijk om in te zoomen op afzonderlijke indicatoren, zoals het aandeel recycleat in nieuw geproduceerd textiel.

Bij de cijfers van de doelstellingen uit het beleidsprogramma zien we nog niet het gewenste effect van het ingezette beleid. Dit valt ook te verwachten aangezien het beleidsprogramma in dat jaar startte en veel projecten en acties nog moesten worden gestart. Daarnaast was er het eerder genoemde effect van de coronacrisis. Tot slot gaat de maatregel uit beleidsprogramma met de grootste verwachte impact, de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid textiel (UPV Textiel), naar verwachting per 2023 in.

Doelstellingen beleidsprogramma circulair textiel 2020-2025	
2025	<ul style="list-style-type: none">- Aandeel gerecycled (post-consumer)/duurzaam materiaal in textielproducten is 25 procent.- 30 procent van de grondstoffen, materialen en producten die op de Nederlandse textielmarkt worden gebracht, worden na inzameling – als direct hergebruik niet meer mogelijk is – gerecycled.- 10 procent van de textielproducten die op de Nederlandse markt worden gebracht, worden na inzameling hergebruikt binnen Nederland.
2030	<p>In 2030 zijn we halverwege de transitie naar de circulaire economie, wat betekent dat:</p> <ul style="list-style-type: none">- In alle textielproducten die in Nederland op de markt worden gebracht 50 procent duurzaam materiaal verwerkt is. Van die 50 procent is minimaal 30 procent recycleat en 20 procent duurzaam materiaal

	<ul style="list-style-type: none"> - 50 procent van de grondstoffen, materialen en producten die op de Nederlandse textielmarkt worden gebracht, worden na inzameling – als direct hergebruik niet meer mogelijk is – gerecycled. - 15 procent van de textielproducten die op de Nederlandse markt worden gebracht, worden na inzameling hergebruikt binnen Nederland.
2035	Het streven is te komen tot een halvering van de ecologische voetafdruk van de textielsector op het gebied van uitstoot, watergebruik, chemicaliën en microplastics.
2050	Volledig circulaire economie

Zoals eerder toegezegd is er een voornemen om in 2023 een massabalans voor textiel uit te voeren. De motie 35925-XII-32 verzocht de regering om met het ingaan van de UPV een tweejaarlijkse massabalans in te voeren. Met het ingaan van de UPV wordt bijgehouden hoeveel textiel bedrijven op de markt brengen, hoeveel er wordt ingezameld en welke aandelen textiel worden voorbereid voor hergebruik en recycling. Dit zal data van betere kwaliteit opleveren die jaar op jaar goed te vergelijken is, waardoor een tweejaarlijkse massabalans naar verwachting na 2023 overbodig wordt. Een eventuele massabalans met langere tussenperiodes kan nog wel nieuwe inzichten geven, bijvoorbeeld over de bestemmingen van in Nederland ingezameld textiel.

I - Ontwerp- en productiefase: naar duurzame producten

De grootste impact in de textielketen vindt plaats tijdens de ontwerp- en productiefase: namelijk 89 procent van de CO₂-uitstoot, 90 procent van het energieverbruik en 85 procent van het waterverbruik.¹ De keuze voor bijvoorbeeld materiaaltype kan veel impact hebben op de voetafdruk van een product. Daarom wordt er bij de Denim Deal samengewerkt met bedrijven in de denimketen om het aandeel recycalaat in deze producten te verhogen en zo de impact van dit deel van de keten te verlagen. Ook wordt er met de UPV textiel een stimulans ingebouwd om meer recycalaat toe te passen in de ontwerp- en productiefase. De stand van zaken rondom de UPV wordt verder toegelicht onder kopje drie, de afdanking- en recyclingfase. In deze paragraaf leest u meer over deze en andere inzet die de milieu-impact van de ontwerp- en productiefase moeten verminderen.

Denim Deal

Op 29 oktober 2020 hebben diverse partijen uit de textielketen de Green Deal Circulaire Denim (Denim Deal) ondertekend. Het doel van deze afspraak is om het gebruik van post-consumer gerecycled (PCR) katoen in de productie van nieuwe denim kledingstukken verder te stimuleren. Inmiddels zijn er 44 ondertekenaars, waaronder ook steeds meer internationale partijen.

De voortgang op de doelstellingen wordt jaarlijks gemonitord. In 2021 heeft een nulmeting plaatsgevonden over 2020². De nulmeting geeft inzicht in het vertrekpunt vanuit waar de aangesloten partijen toewerken naar de afgesproken doelstellingen.

¹ Royal Haskoning DHV, *Monitoring beleidsprogramma circulair textiel*, 2021.

² <https://www.government.nl/topics/circular-economy/documents/reports/2021/12/21/monitoring-report-denim-deal-quantitative-monitoring-brands-and-retailers-baseline-2020>

De nulmeting laat zien dat in 2020 8 procent van de denim kledingstukken die de aangesloten partijen op de Nederlandse markt hebben gebracht de beoogde 5 procent PCR-katoen bevat. Voor de wereldwijde markt gaat dit op voor 12 procent van de door hen geproduceerde denim kledingstukken. De meeste merken stellen ambitieuze doelen om het aandeel PCR in denim in hun eigen collecties te verhogen. Doelstellingen variëren tussen de 10 en 20 procent PCR per kledingstuk tot 80 en 90 procent en zelfs 100 procent aan het eind van 2023.

De nulmeting laat ook zien dat het doel van de productie van 3 miljoen jeans met 20 procent PCR-katoen door de aangesloten merken aan het eind van 2023 wereldwijd haalbaar is. Als alleen naar de Nederlandse markt wordt gekeken is dit een enorme uitdaging. De 1-meting verschijnt in de tweede helft van 2022.

Impact productielanden

In het beleidsprogramma is aandacht voor de gevolgen die de Nederlandse inspanningen op circulair textiel hebben in productielanden. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft op verzoek van het Buitenlandse Zaken de (mogelijke) effecten van een transitie in Nederland naar een circulaire economie op lage- en middeninkomenslanden onderzocht, met speciale aandacht voor delen van de kleding- en textielketen. Het onderzoek is afgerond en de publicatie is te vinden op de website van het PBL³. Deel 1 van het onderzoek richtte zich op het in kaart brengen van de productie en handel van door Nederland geïmporteerd textiel, en de exportstromen uit Nederland. Deel 2 richtte zich op sociaaleconomische en milieueffecten van de toenemende katoenproductie in West-Afrikaanse landen, en de effecten van post-consumptie textielstromen uit Nederland op lage- en middeninkomenslanden. Deel 3 was gericht op de impact van het Nederlandse circulair textielbeleid op milieu-, arbeidsomstandigheden en inkomen in de kleding en textielketen.

Uit het onderzoek komt naar voren dat Bangladesh het belangrijkste inkoopland voor katoenen kleding is voor Nederland, en die katoen komt in toenemende mate uit West-Afrikaanse landen. Dat draagt bij aan inkomen voor boeren, maar daartegenover staat negatieve gevolgen voor de gezondheid van boeren en het lokale milieu. Daarnaast zijn arbeidsomstandigheden vaak slecht en is de positieve economische impact beperkt. De post-consumptieketen is een systeem van complexe, internationale kledinghandel. Hoogwaardige kleding wordt veelal in en rondom Europa hergebruikt, terwijl kleding van gemiddelde kwaliteit op andere markten wordt verhandeld, bv. in Afrikaanse landen. Laagwaardige kleding komt vooral in Aziatische landen als Pakistan en India terecht voor verwerking tot andere producten. De recycling is positief, maar er zijn grotere exportstromen naar Afrikaanse landen dan er vraag is, waardoor geëxporteerde kleding op een afvalberg kan belanden. Bij de verwerking in landen als India en Pakistan zijn bovendien de

³ <https://www.pbl.nl/en/publications/potential-effects-of-dutch-circular-economy-strategies-on-low-and-middle-income-countries>

arbeidsomstandigheden vaak niet adequaat. Ten slotte is er nog weinig informatie beschikbaar over dergelijke post-consumptieketens.

Het PBL concludeert dat de impact van het Nederlands beleid circulaire economie afhankelijk is van in ieder geval 3 factoren: het circulaire beleid dat wij stellen in Nederland en Europa; in hoeverre (de rol van) middeninkomenslanden in dat beleid actief worden meegenomen; en het beleid en de omstandigheden in de middeninkomenslanden zelf. Nederlandse keuzes raken de hele productie- en post-consumptieketen. Onder de juiste voorwaarden kan het beleid een positieve bijdrage leveren aan in ieder geval SDGs 12, 8, 5 en 2. De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- Om te zorgen dat circulair beleid bijdraagt aan de SDGs, moet er breder worden gemonitord. Dat betekent bijvoorbeeld coherentie met het verbeteren van arbeidsomstandigheden in de sector of met voedselzekerheidsbeleid;
- Er is meer transparantie nodig in de productie- en post-consumptieketen om de impact goed te kunnen inschatten en monitoren, inclusief impact op arbeidsomstandigheden e.a.;
- Werk aan context-specifieke standaarden;
- Betrek stakeholders uit lage- en middeninkomenslanden bij verdere beleidsontwikkeling.

Een *policy brief* van het bredere onderzoek van het ministerie van Buitenlandse zaken, waarin bevindingen van meerdere sectoren waaronder textiel worden meegenomen, wordt in mei verwacht.

Dutch Circular Textile Valley

De *Dutch Circular Textile Valley* (DCTV) heeft in 2021 subsidie ontvangen van het ministerie van IenW om projecten uit te voeren die een circulaire textielketen dichterbij brengen. Zo heeft de DCTV een expositie georganiseerd over materiaalinnovatie en een bijbehorende kennisbank opgezet, trainingen verzorgd aan circulaire kledingmerken, een inkoophandleiding opgesteld voor circulaire bedlinnen in de hotelsector en ontwikkelt ze een roadmap voor de chemische recycling van textiel. De DCTV heeft te kennen gegeven zich in 2022 en 2023 om te willen vormen tot een nationale transitie-organisatie die binnen het straks geldende UPV-systeem een regierol kan spelen en innovaties in de sector kan stimuleren.

Beleidscoherentie met IMVO-beleid

In het beleidsprogramma circulair textiel is opgenomen dat de initiatieven uit het programma en de herziening van het beleid op het gebied van Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) elkaar zullen aanvullen. De herziening van dit beleid is gepresenteerd in de nota '*Van Voorlichten tot Verplichten*'. Zoals opgenomen in het coalitieakkoord 2021-2025 bevordert Nederland IMVO-wetgeving in de EU en zal Nederland nationale IMVO-wetgeving invoeren die rekening houdt met een gelijk speelveld tussen omliggende landen en implementatie van mogelijke EU-regelgeving. Daar geeft het kabinet nu uitvoering aan. De Europese Commissie heeft 23 februari jongstleden een voorstel voor Richtlijn voor verplichte gepaste zorgvuldigheid (*Corporate Sustainability Due Diligence*) gepubliceerd. Uw Kamer is over de Nederlandse positie geïnformeerd middels een BNC-fiche (detail 2022Z06841). Er wordt door beide ministeries zorggedragen dat het IMVO-beleid en het beleidsprogramma circulair elkaar aanvullen.

II - Aanschaf- en gebruiksfase

Duurzame keuzes van consumenten kunnen de impact van de textielsector verminderen. Als bijvoorbeeld iedere Nederlander elk jaar zes nieuwe kledingstukken minder koopt, scheelt dat net zoveel CO₂ als 85.000 keer de wereld rond met de auto.⁴ Het kopen van tweedehands kleding kan hier een positieve rol in spelen en daarom krijgen mensen, via een campagne, de kans om kennis te maken met de voordelen die gebruik van tweedehands kleding biedt. Ook wordt er actie ondernomen om de uitstoot van microplastics uit textiel tegen te gaan. Mijn inzet op deze twee onderwerpen in het afgelopen jaar leest u in onderstaande paragrafen.

Consumenten en gedrag

Uit een gedragsonderzoek - op het gebied van kleding⁵ - dat vorig jaar met uw Kamer is gedeeld, komen vijf kansrijke gedragingen van consumenten naar voren die de milieudruk van textiel

⁴ [Hoe schaadt kleding het milieu? | Milieu Centraal](#)

⁵ [Gedragsonderzoek kleding | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

verminderen. Uit het onderzoek blijkt dat veel consumenten open staan voor het kopen van tweedehands kleding. Daarom is in 2021 een campagne uitgevoerd waarin consumenten aangemoedigd werden kennis te maken met het kopen van tweedehands kleding. De campagne had de vorm van een twee maanden durende *Pre-loved Fashion Fair*. Tijdens de looptijd zijn consumenten gestimuleerd tweedehands kleding te kopen – en dus minder nieuwe kleding – bij één van de deelnemende winkels in Utrecht. Uit het gedragsonderzoek bleek ook dat mensen het als lastig ervaren om tweedehands kleding te vinden, en dat zij sceptisch zijn over de frisheid en kwaliteit ervan. In de campagne werden tweedehandskledingwinkels daarom extra uitgelicht, zodat mensen op een laagdrempelige manier konden kennismaken met tweedehands kleding en konden ervaren dat het gemakkelijk, hip en fris is. De campagne was kleinschalig en is door deelnemers positief ontvangen. 95 procent van de respondenten gaf desgevraagd aan gemotiveerd te zijn vaker tweedehands kleding te kopen, en 97 procent vond de *Pre-loved Fashion Fair* een goed initiatief. Daarom zal de campagne dit najaar nogmaals worden georganiseerd. Ditmaal is er het voornemen om deze campagne uit te breiden naar meer steden en meer aandacht genereren in die steden. Net als vorig jaar is een belangrijk aandachtspunt om de doelgroep die nog weinig tot geen tweedehands kleding koopt, maar er wel voor open staat, te bereiken. Met een gerichte evaluatie wordt er gestreefd hier inzicht in te krijgen.

Microplastics uit textiel

Microplastics kunnen bij productie en het gebruik van kleding in het milieu terecht komen. Bij het wassen van synthetische kleding komen duizenden microvezels in het riool terecht. Rioolwaterzuiveringsinstallaties verwijderen een groot deel hiervan uit het afvalwater. Toch dragen de synthetische vezels substantieel bij aan de hoeveelheid plastic in zee.⁶

Om de hele keten in staat te stellen om de microplasticvervuiling in water tegen te gaan, is aan TNO de opdracht gegeven om een meetmethode van microplastics uit textiel in afvalwater te ontwikkelen. De resultaten hiervan worden in de zomer van 2022 verwacht. Daarnaast is er het voornemen om in samenwerking met de waterschappen nader onderzoek te doen naar de impact van het aanbrengen van wasmachinefilters als mogelijk onderdeel van de oplossing voor microplastics uit synthetische kleding.

De aanpak van microplastics is het meest effectief op grote schaal. Het voornemen van de Commissie om eind 2022 een EU-beleidspakket voor microplastics te presenteren is daarom zeer welkom en nodig. Het pakket zal naar verwachting onder meer maatregelen aankondigen tegen de uitstoot van microplastics uit textiel. Er zal door het kabinet bij de Commissie steeds op worden aangedrongen om de afstoot van microplastics uit textiel waar mogelijk aan te pakken bij de bron. In de EU-textielstrategie wordt microplastics ook als aandachtspunt uitgelicht. Daarnaast zullen de meetmethoden uit het hiervoor genoemde onderzoek van TNO bij de Commissie onder de aandacht worden gebracht zodat deze mogelijk ook op Europees niveau worden omarmd.

Ook zal bij de herziening van de EU Ecodesign uitvoeringsverordening voor wasmachines⁷ in 2025 worden gekeken naar nut en noodzaak van het verplichten van een wasmachinefilter voor microplastics. De resultaten uit het hiervoor genoemde onderzoek naar de impact van het aanbrengen van wasmachinefilters zal bij de Commissie onder de aandacht worden gebracht om waar mogelijk op Europees niveau gepaste maatregelen te nemen.

III - Afdanking- en recyclingfase

De afdanking en recycling is een cruciale fase in een circulaire economie. Alleen textiel dat op de juiste manier wordt weggegooid en ingezameld, kan worden hergebruikt of gerecycled. Daarom is het belangrijk zo veel mogelijk textiel in te zamelen dat ook schoon en droog is. Op dit moment wordt ruim 55 procent van het ingezamelde afgedankte textiel via het restafval afgedankt.⁸ Ook textiel dat wel apart wordt ingezameld, raakt vaak vervuild voor of tijdens het verdere sorteer- en verwerkingsproces. Het verminderen van de vervuiling van het ingezamelde textiel, en daarmee

⁶ [Maatregelen tegen milieubelastende microplastics uit kleding | RIVM](#)

⁷ Verordening (EU) 2019/2023 van de Commissie van 1 oktober 2019 tot vaststelling van eisen inzake ecologisch ontwerp voor huishoudelijke wasmachines en huishoudelijke was-droogcombinaties

het verbeteren van de kwaliteit, is belangrijk voor het meer kunnen hergebruiken en recyclen van textiel. Bovendien is het belangrijk om het percentage textiel in restafval te verkleinen. In de volgende paragraaf leest u hoe hieraan een impuls wordt gegeven via het VANG-programma. Daarnaast wordt er ingegaan in op een eerdere toezegging over logo's op bedrijfskleding en de UPV textiel.

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid textiel

Zoals aangekondigd in de voortgangsrapportage 2021, is er het voornemen om uitgebreide producentenverantwoordelijkheid textiel in te voeren in 2023. Dit wordt geregeld in een algemene maatregel van bestuur (AMvB) die op 21 april jongstleden bij uw Kamer is voorgehangen. De UPV maakt producenten van textiel verantwoordelijk voor de inzameling, recycling en hergebruik van hun producten. Dit moet zorgen voor meer hergebruik en recycling, minder verspilling en minder vervuiling. Op dit moment wordt maar 12 procent van het ingezamelde textiel gerecycled en maar 2 procent hergebruikt. Het besluit is bedoeld als financiële prikkel waardoor er zo min mogelijk textielafval ontstaat en er zo min mogelijk nieuwe grondstoffen nodig zijn.

Tussen november 2021 en januari 2022 heeft er een internetconsultatie plaatsgevonden, waarbij alle stakeholders, consumenten en andere geïnteresseerden de mogelijkheid werd geboden om te reageren op het voorstel. De reacties op deze internetconsultatie zijn meegenomen in een vernieuwde versie van de AMvB. Parellel aan de voorhang is de publicatie in de Staatscourant. In het najaar zal het besluit bij de Raad van State worden aangeboden voor advisering en zal de technische notificatie bij de Europese Commissie plaatsvinden. Wanneer de advisering vanuit de Raad van State en Europese Commissie is verwerkt, zal de nahan in de Tweede Kamer en Eerste Kamer plaatsvinden. De streefdatum voor inwerkingtreding is 1 januari 2023.

In de UPV textiel zijn verschillende verplichtingen opgenomen.	
Doelen voor 2025:	Doelen voor en vanaf 2030:
<ul style="list-style-type: none"> • 50% van het afgedankte textiel wordt opnieuw ingezet voor producthergebruik of recycling; 	<ul style="list-style-type: none"> • 75% van het afgedankte textiel wordt opnieuw ingezet via producthergebruik of recycling;
<ul style="list-style-type: none"> • daarvan is ten minste 20% hergebruikt, de overige 30% mag worden behaald met recycling of hergebruik; 	<ul style="list-style-type: none"> • daarvan wordt 25% hergebruikt, overige 50% mag worden behaald met recycling of hergebruik;
<ul style="list-style-type: none"> • van het hergebruik deel wordt 10% in Nederland hergebruikt; 	<ul style="list-style-type: none"> • van het hergebruik deel wordt 15% in Nederland hergebruikt;
<ul style="list-style-type: none"> • van het gerecyclede deel wordt 25% vezel-tot-vezel gerecycled. 	<ul style="list-style-type: none"> • van het gerecyclede deel wordt 33% vezel-tot-vezel gerecycled.

Producenten kunnen gezamenlijk uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de UPV textiel. Voor een succesvolle uitvoering en effectieve handhaving van de UPV textiel is een producentenorganisatie een belangrijk instrument. In opdracht van brancheverenigingen Modint en INretail heeft onderzoeksbureau FFact een uitvoeringsplan opgesteld voor het oprichten van een producentenorganisatie en een schatting gemaakt van de benodigde (voor)financiering. De brancheverenigingen werken op basis van dit plan aan de oprichting van een producentenorganisatie voor de uitvoering van de UPV textiel.

VANG-programma huishoudelijk afval

Voor het verminderen van de vervuiling van ingezameld textiel en het verbeteren van de kwaliteit is er vanuit het VANG-programma huishoudelijk afval een aantal trajecten uitgevoerd met gemeenten. Zo zijn er, aan de hand van het in 2021 gepubliceerde handboek voor gemeenten, vier leernetwerkbijeenkomsten georganiseerd om kennis en ervaringen van gemeenten onderling uit te wisselen. Onderwerpen die aan bod kwamen tijdens de bijeenkomsten waren inzameling en monitoring; communicatie, gedrag en handhaving en tot slot samenwerking met de verwerker. In 2022 worden deze leertrajecten opnieuw georganiseerd om meer gemeenten te bereiken. Ook

worden inwoners middels een campagne erop gewezen wat wel en niet in de textielbak mag, om de hoeveelheid gescheiden ingezameld textiel te vergroten

Logo's op bedrijfskleding

Naar aanleiding van de toezegging in de voortgangsrapportage van 2021 is overleg gepleegd met het ministerie van Financiën over de omvang van logo's op bedrijfskleding. Het ter beschikking stellen,⁹ vergoeden of verstrekken van werkkleding wordt aangemerkt als loon voor de werknemer. Hierop bestaan uitzonderingen. Vanuit de branche is aandacht gevraagd voor één van deze uitzonderingen, namelijk als de kleding is voorzien van één of meer duidelijk zichtbare bedrijfslogo's die samen een oppervlakte hebben van ten minste 70 cm² per kledingstuk. In dat geval kan de kleding vrij van loonheffingen *ter beschikking worden gesteld*. Omdat de logo's vaak van een ander materiaal zijn gemaakt dan het kledingstuk zelf levert dit problemen op voor het recyclen van het kledingstuk. Doordat de logo's verwijderd moeten worden, brengt het recycleproces meer tijd en kosten met zich mee. Hierdoor kan een belemmering ontstaan tot recyclen. Het is geen wettelijk vereiste om logo's van een bepaalde omvang te bevestigen op bedrijfskleding. Werkgevers kunnen er wel voor kiezen om logo's te bevestigen op bedrijfskleding, omdat dit een manier is om bedrijfskleding vrij van loonheffingen ter beschikking te stellen aan werknemers.

Behalve het aanbrengen van logo's op het kledingstuk zijn er meerdere situaties waardoor kleding vrij van loonheffingen ter beschikking kan worden gesteld. Het gaat dan om de volgende situaties:

- 1) De kleding is (bijna) alleen geschikt om tijdens het werk te dragen, zoals een laboratoriumjas en een stofjas.
- 2) De kleding blijft aantoonbaar achter op de werkplek.
- 3) De kleding is een uniform of een overall. Er is sprake van een uniform als een groep werknemers dezelfde kleding draagt en deze kleding ook buiten de werkomgeving wordt geassocieerd met een bedrijf of beroep. Denk aan de kleding van politie en militairen.
- 4) De kleding wordt voorgeschreven op basis van de Arbeidsomstandighedenwet. Denk hierbij aan speciale isolerende of beschermende kleding. In deze situatie is het ook mogelijk om de kleding te vergoeden of verstrekken.¹⁰
- 5) De werkgever kan een algemene vrijstelling – de zogenoemde vrije ruimte – gebruiken om kleding onbelast te vergoeden, verstrekken of ter beschikking te stellen. De hoogte van de vrije ruimte is afhankelijk van de totale loonsom van de werkgever.¹¹ Bij overschrijding van de vrije ruimte, is de werkgever een eindheffing van 80% verschuldigd.

In bovenstaande situaties is het volgens het ministerie van Financiën aannemelijk dat het vrijwel niet voorkomt dat deze kleding buiten werksituaties wordt gedragen, dan wel dat de kleding op grond van een arboverantwoordelijkheid moet worden verstrekt. De aan werkkleding gestelde eisen zijn uitgebreid op het Ministerie van Financiën aan de orde geweest bij de introductie van de werkkostenregeling. Daarbij is ook aandacht geweest voor de grootte van het logo. De uitkomst was dat deze harde maar in de uitvoering duidelijke regel behouden diende te blijven en ligt het gezien het voorgaande niet voor de hand om de fiscale regelgeving op dit punt aan te passen. Indien twijfel bestaat of een kledingstuk onder een van de voornoemde situaties kan worden geschaard, is het mogelijk om hierover in gesprek te gaan met de bevoegde inspecteur van de Belastingdienst.

IV - Europese textielstrategie

Het beleidsprogramma circulair textiel is in de eerste plaats gericht op de Nederlandse markt. Er zijn echter zaken die simpelweg niet op nationaal niveau geregeld kunnen worden. De Nederlandse markt is onderdeel van de internationale textielindustrieketen en daarom is het van belang in te spelen op internationale ontwikkelingen. Als we als Nederland extra maatregelen willen om de

⁹ D.w.z. de werkgever blijft eigenaar van de kleding.

¹⁰ D.w.z. de werknemer is eigenaar van de kleding (vergoeden) of de werknemer wordt eigenaar (verstrekken).

¹¹ De vrije ruimte bedraagt 1,7% (2022) van het totale fiscale loon tot en met € 400.000. Over het meerdere van het totale fiscale loon bedraagt de vrije ruimte 1,18% (2022).

textielproblematiek aan te pakken, dan zal dit in ieder geval op Europees niveau moeten door de gedeelde interne markt.

De Europese Commissie heeft op 30 maart 2022 de Europese Textielstrategie gepresenteerd, als onderdeel van het bredere *Circular Economy Action Plan*. Nederland heeft zich actief ingezet voor een ambitieuze, holistische Europese textielstrategie en heeft tijdens de consultatiefase zowel een Nederlands non-paper als een joint paper¹² met de REACH-UP landen aangeboden aan de Europese Commissie.

Uw Kamer zal via het gebruikelijke BNC-fiche worden geïnformeerd over de Nederlandse positie ten aanzien van de strategie. Hierin staat het Nederlandse standpunt ten aanzien van de Europese textielstrategie en de inzet van Nederland in Europees verband.

Mijn ambtsvoorganger heeft bij de Europese Commissie aandacht gevraagd voor misleidende duurzaamheidsclaims op textielproducten in relatie tot het aangekondigde *Green Claims Initiative*. Hiermee is invulling gegeven aan de motie 35925-XII-33 van lid Hagen (D66)¹³. Betrouwbare en verifieerbare informatie op producten maakt het mogelijk voor consumenten om duurzame keuzes te maken en voorkomt *greenwashing*. Er zijn bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM) gevallen bekend van winkels die een product aanmerken als "duurzame keuze" zonder toelichting wat het dan duurzaam maakt. De ACM heeft meer dan 70 kledingwinkels gevraagd om hun duurzaamheidsclaims kritisch te bekijken. Het *Green Claims Initiative* moet slecht onderbouwde of misleidende duurzaamheidsclaims op producten tegengaan door eisen te stellen aan de onderbouwing ervan. Dat Commissievoorstel wordt in de zomer van 2022 verwacht.

¹² [Joint paper textiles | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)